

MIKA AALTONEN: ULJAS UUSI MAAILMA

”Kartta, joka ei sisällä Utopiaa, ei ole vilkaisemisen arvoinen, koska se jättää tarkastelun ulkopuolelle maan, johon inhimillisuus ja unelmat aina liittyvät.”

– Oscar Wilde

Viimeistään nyt useimmille suomalaisille ja länsimaisille ihmisille on tullut selväksi, millainen on 2020-luvun toimintaympäristö.

Sitä leimaavat kaksi piirrettä:

1. Päätöksentekoon liittyvä epävarmuus ja kompleksisuus.
2. Maapallon fyysisten rajojen rajallisuus.

Edessämme on pitkä ja perusteellinen muutos. Tämä esitys on tarkoitettu kuvaamaan, mistä tässä muutoksessa on kyse, sekä mieltämään, millaiselle ajattelulle toimintamme 2020-luvulla pitäisi perustua.

Esitys on jäsennetty löyhästi Fabienne Goux-Baudimentin viitekehyksen mukaan. Hän edustaa ranskalaista prospektiivista ajattelua puhtaimmillaan. Hänen työhistoriaansa kuuluvat sekä Conservatoire National des Arts et Métiers, professori Michel Godet'n alaisuudessa, että Futuribles, Hugues de Jouvenelin palveluksessa.

Yksinkertaisesti: ensin tarkastelemme globaalia pelikenttää, sitten omaa organisaatiotamme ja lopuksi reflektoidemme omaa ajatteluamme. Sitä, mitä oikeastaan ajattelemme, kun ajattelemme tulevaisuutta.

Ranskalaisten mukaan tulevaisuus on monikko, avoin ja rakennettavissa halujemme mukaiseksi. He painottavat vapaata tahtoa ja prospektiivisen ajattelun merkitystä siinä, että se vapauttaa meidät determinismistä.

Esitykseni skaala on globaali, koska 2020-luvun toiminnan ja ajattelun konteksti on globaali. Tämä tarkoittaa, että meidän pitää ymmärtää globaalia kehitystä ja meidän ajattelumme täytyy olla kansainvälisellä tasolla.

Aluksi pohdimme, selviääkö Suomi seuraavat 25 vuotta nykyisellä tekemisellä ja ajattelulla. Alku perustuu työhöni Michael Loescherin kanssa. Michael on tehnyt uransa USA:n hallituksessa eri tehtävissä. Hänen tunnetuin työnsä on 9/11-terroristi-iskun jälkeisen skenaariorajoituksen johtaminen. Kyseinen skenaariorajoitus oli USA:n historian suurin, ja siinä pohdittiin kansallisen turvallisuuden rakentamista 2000-luvulla.

9/11 oli shokki USA:lle, joka oli rakentanut kansallisen turvallisuuden strategiansa sen varaan, että taisteluita ei käydä koskaan USA:n maaperällä vaan ne pystytään ehkäisemään tai käymään jonkun toisen valtion maaperällä. Kun tämä perusajatus järkkyy ja USA:n omalle maaperälle isketään, vieläpä hyvin näkyviin kohteisiin, tarvitaan uutta ajattelua.

Puhun Arktisesta Strategiasta.

Tänään on mahdollista nähdä, miten eri kuljetusten muodot, jotka kaikki yhdessä muodostavat operatiivisen logistiikan, ovat muotoutumassa uudelleen, uudeksi ”systeemien systeemiksi”. Tätä kehitystä muokkaavat monet taloudelliset, poliittiset ja strategiset paineet. Yhdessä Jäämeren sulamisen, Euroopan ja Aasian välisten yhteyksien paranemisen ja suurten energiapoliittisten kysymysten ratkaisujen myötä, esitän miten uusi logistiikan logiikka on syntymässä.

Seuraava näkökulmani *Planeettamme tarpeet* sai alkunsa päivälliseltä, jossa olin Shellin skenaariojohtajana tunnetun Ian Dunlopin ja uransa YK:ssa tehneen Tapio Kannisen kanssa. Keskustelimme siitä, mitä kukin oli viime aikoina lukenut. Olin juuri saanut päätökseen Karl Marxin ja Friedrich Engelsin *Kommunistisen Manifestin* de luxe -version. Se on kirjoitus siitä, miten 1800-luvun Eurooppa on järjestäytynyt omistajiin ja työntekijöihin.

Päätimme, että samankaltainen lyhyt ja osuva kuvaus tämän päivän haasteista olisi tarpeellinen. Näin sai alkunsa *Sustainability Manifesto*, joka keskittyi kestävään kehitykseen. Se levisi laajasti ympäri maailman ja on pohjana tälle näkökulmalle.

Tarve keventää Pohjois-Amerikan ja Euroopan ekologista jalanjälkeä ja mahdollistaa muiden toimijoiden talouskasvu kestävämmällä tavalla, aiheuttaa välitöntä painetta energian, veden ja ruoan tuottamisen suhteen.

Planeetan näkökulmasta aika on valumassa loppuun.

Ihmiskunnan ”menestys” on tuhonnut lajeja ja ekosysteemeja, joiden kehittyminen on vaatinut pidemmän ajan kuin meidän lajimme kehitys. Tämä tarkoittaa, että entistä planeettaamme ei enää saada takaisin vaan olemme matkalla jonnekin uuteen.

Kolmas näkökulmani perustuu työhöni tanskalaisen futuristin Rolf Jensenin kanssa. Hän on tuttu Suomessa ainakin kirjastamme *Mr & Mrs Future*, joka valittiin Ekonomiliiton parhaiden kirjojen listalle. Jotkut strategisesta ajattelusta ja tulevaisuuden tutkimuksesta kiinnostuneet muistavat Jensenin Kööpenhaminan tulevaisuudentutkimuslaitoksen johtajana, toiset hänen bestselleristään *Dream Society* tai edellisestä yhteistyöprojektistamme *Renaissance Society*, jossa pohdimme länsimaiden uudelleen organisoitumista. Sen julkaisi amerikkalainen McGraw-Hill, ja se levisi kolmelle mantereelle.

Viime vuodet meitä on pommitettu valtaisalla informaatiomäärällä. Helposti tuntuu, että jotain tärkeää on tapahtumassa, mutta emme voi olla aivan varma, mitä se on.

On korkea aika, että joku laittaa päivittäiset uutiset järjestykseen.

Taistelu tulevaisuudesta käydään kolmen taistelukentän sisällä. Taistelut ovat verettömiä eikä niissä kaadu sotilaita, mutta tulokset ovat silti merkittäviä tulevaisuuden rakentumisen suhteen.

Tulevaisuuden taistelukentät:

- Globalistit vs nationalistit.
- Keskus vs alueet.
- Tulevaisuus vs menneisyys.

Kaikki kolme taistelukenttää ovat koko ajan käytössä, kun etsimme argumentteja oman asian puolesta ja vastustajan asiaa vastaa.